

8,49,9. AV. 2,12,4. ÇAT. BR. 3,2,2,13. तिसृषु RV. 6,47,4. तिसृषाम् 8, 90,6. in der klass. Sprache nur तिसृषाम्, welche Form auch im Veda vorkommen soll, P. 6,4,4. 5. In der klass. Sprache sind instr. dat. abl. und loc. fem. oxytonirt oder paroxytonirt, im Veda stets paroxytonirt; der gen. fem. ist überall oxytonirt oder paroxytonirt, P. 6,1,177. 180. 181. Ueber die Decl. von त्रि und तिस्र् am Ende eines adj. comp. s. Sch. zu P. 7,2,99. 100. Siddh. K. 14, a, 4. 5. 17, a, 10. fgg.

त्रिंशै (von त्रिंशत्) adj. f. ई 1) der 30ste Vop. 7,40. MBh. und R. in den Unterschrr. der Adhjája. — 2) den 30sten Theil bildend, subst. 1/30 eines Zodiakbildes, ein Grad VARĀH. LAGHÚ. 1,23; vgl. त्रिंशोश, त्रिंशोशक. — 3) mit 30 verbunden P. 5,2,46. शतम् 130 Sch. — 4) aus 50 bestehend: स्तोम. — 5) mit dem Trĩmçā-Stoma verbunden: ऋक्-न् PĀÑĀV. BR. 23,1,2. श्राव्य LĀTJ. 4,3,11. स्तोत्र 14.

त्रिंशक adj. 1) = त्रिंश aus 30 Theilen bestehend MBh. 3,10644. n. eine Verbindung von dreissig SUPADMA im ÇKDR. — 2) (von त्रिंशत्) proparox. für 50 gekauft, 50 werth u. s. w. P. 5,1,24.

त्रिंशच्छत (त्रिंश + शत) n. hundertunddreissig: वर्मिर्षा: RV. 6,27,6.

त्रिंशत् (त्रि + शत् = दशत्) f. dreissig, ein Dreissig P. 5,1,59. Siddh. K. 247, b, 3. या त्रिंशत्या त्रिंशतो यास्वर्वाद् RV. 2,18,5. त्रिंशत् त्रिंशद् देवान् 3,6,9. 9;9. त्रिंशति त्रयस्परो देवासः 8,28,1. ÇAT. BR. 4,3,8,2. स-कृत्वा त्रिंशतम् RV. 4,30,21. 6,59,6. त्रिंशद्धाम 10,189,3. त्रिंशत् योर्जनानि 1,123,8. सप्तसि 8,66,4. 9,38,4. ÇAT. BR. 11,1,2,13. 13,1,2,4. ÇĀÑĀH. ÇR. 4,13,23. 28. त्रिंशत् ताः (काष्ठाः) कला M. 1,64. R. 3,61,22. कोटीर्दश द्वादश च त्रिंशत् च MBh. 3,16274. R. 5,1,42. त्रिंशत् सार्धान्वर्षाणाम् 50 1/2 Jahre RĀĠA-TAR. 1,286. शैश्यापि त्रिंशता MBh. 6,5409. Bhāg. P. 5, 22,5. H. 138. त्रिंशतः gen. sg. P. 1,1,69, Sch. त्रिंशतो ऽब्दान् MBh. 13, 4940. 7237. त्रिंशद्विनिधितैर्वापैः 6,5418. त्रिंशच्चिन्मामान् Bhāg. P. 5, 22,16. ऽशद्वात्र ÇĀÑĀH. ÇR. 13,16,25. ऽशदत्र ÇAT. BR. 3,3,1,7. 7,2,4, 25. ऽशदङ्ग AV. 13,3,8. ऽशदर 4,33,4. ऽशदर्य M. 9,94.

त्रिंशति f. = त्रिंशत् dreissig KĀM. NITIS. 8,38. ऋष्यापञ्चाशत् वर्षास्त्रिं-शत्यङ्का विवर्जितान् RĀĠA-TAR. 1,348. — Vgl. त्रयस्त्रिंशति, पञ्च, सप्त.

त्रिंशत्क (von त्रिंशत्) n. ein Verein von 30 KĀM. NITIS. 8,37.

त्रिंशतम् (von त्रिंशत्) adj. f. ई der 30ste Vop. 7,40. ÇAT. BR. 10,4,2, 23. 8,3,3,8. 9,2,3,47. MBh. 12. 15 und HARIV. in den Unterschrr. der Kapitel.

त्रिंशत्पत्र (त्रिं + पत्र) n. Nymphaea esculenta (कुमुद) ÇARDAM. im ÇKDR.

त्रिंशद्विंश (von त्रिंशत् + विंशति) adj. pl. zwischen zwanzig und dreissig: मुता: RĀĠA-TAR. 3,209.

त्रिंशोश (त्रिंश + शोश) m. ein Dreissigstel, 1/30 eines Zodiakbildes, ein Grad Ind. St. 2,264. VARĀH. LAGHÚ. 4,1. Bh. 20 (19), 10. त्रिंशोशक m. dass. 1,9.

त्रिंशिन (von त्रिंशत्) adj. 50 enthaltend P. 5,2,37, VĀRTT. 3. त्रिंशिनो मासाः Sch. Vop. 7,93. LĀTJ. 10,10,6.9. विरान् PĀÑĀV. BR. 16,1,24,10.

त्रिःप्रज्ञा s. त्रिप्रज्ञ.

त्रिक (von त्रि) 1) adj. a) oxyt. zu drei zusammengehörig, dreifach, eine Dreihet bildend: ऋक् द्वे ऋक् त्रिका दिवश्चरति भेषजा RV. 10,89,9. स्तोम LĀTJ. 3,8,1. 8,3,23. 25. 6,15,10. 20. रसाः Suçr. 4,158,2. ऽसेयोग

2,546,13. त्रयस्त्रिकाः P. 1,4,104, Sch. — b) parox. zum dritten Mal er- folgend, in Verbind. mit प्रक्षा P. 5,2,77. — c) in Verb. mit oder mit Er- gänzung von शत drei vom Hundert, drei Procent M. 8,142. द्विकत्रिकश- ताद्विषया (वृद्धिः) KULL. zu M. 8,152. द्विकत्रिकादिका (वृद्धिः) ebend. — 2) ein Ort wo drei Wege zusammenkommen, n. H. 986. गृह्यतो गृह्वास्तु- नि कार्यतां त्रिकचवराः HARIV. 6301. — 3) wohl m. N. zweier Pflan- zen: = गोनुरक und Trapa bispinosa Lin. NIGH. Pr.; vgl. त्रिकापटक. — 4) f. या eine best. Vorrichtung am Brunnen AK. 1,2,3,26. TRIK. H. 1091. H. an. MED. कूपस्यात्ते रस्ववादिधारणार्थमस्तं दारु त्रिका H., Sch. कूपपरिस्थप्राप्तभागः। भूमिष्ठकूपपट्टमित्यन्ये। कूपस्य समीपे रस्वुधारणा- र्थं त्रिचिद्विदारुयत्नमिति स्वामो। BHAR. zu AK. ÇKDR. — 5) n. a) Drei- zahl, τριὰς TRIK. 3,3,26. H. an. 2,9. MED. k. 23. M. 2,79. 7,51. PAT. zu P. 2,2,23. VARĀH. BRH. S. 58,18. तैर्यं M. 7,147. AK. 1,1,2,10. H. 279. पञ्चत्रिका क्लृते गुणाः MBh. 12,7954. त्रिचिक (राम) R. 5,32,13. त्रिकत्रय im SUKBARODHA erklärt durch त्रिफला, त्रिकटु, und त्रिमद ÇKDR. — b) die Gegend am unteren Theile der Wirbelsäule, regio sacra, Kreuzbein AK. 2,6,2,27. TRIK. H. 608. H. an. MED. Bisweilen so v. a. नितम्ब die Hüf- ten; vgl. MALLIN. zu Kir. 4,15. In Suçr. auch die Gegend zwischen den Schulterblättern (wo auch drei Knochen aneinandergereiht erscheinen). HARIV. 11337. विवृत्तं RAGH. 6,16. त्रिके (zugleich = τριὰς d. i. धर्म, ऋथ्य und काम) स्थूलता PĀÑĀT. I, 205. RĀĠA-TAR. 1,374. DAÇAK. 146,4. VARĀH. BRH. S. 50,9. beim Pferde 63. 1. 5. H. 1247. — Suçr. 1,79,2. 338,20. 2, 34,13. 207,12. पृष्ठवंशमभयतस्त्रिकसंबन्धे ऋसफलके 1,350,11. ऽसंधि 83, 5. 361,2. ऽवेदना Kreuzweh 231, 10. — Vgl. एकत्रिक, कटुत्रिक unter कटुत्रय.

त्रिककुद (त्रि + क) 1) adj. dreigipfelig, dreispitzig, mit drei Hörnern versehen: त्रिशीर्षाणं त्रिककुदं क्रिमिम् AV. 5,23,9. — 2) m. a) N. pr. eines Berges im Himavant (bei den Sauvira nach dem Schol. zu KĀTJ. ÇR. 7,2,34) P. 5,4,147. AK. 2,3,2. H. 1030. वर्षिष्ठः पर्वतानां त्रिककुत्ना- मं ते पिता AV. 4,9,8; vgl. 9. यत्र वा इन्द्रो वृत्रमर्हंस्तस्य पददयासीत् गि- रीं त्रिककुदमकरोत् ÇAT. BR. 3,1,3,12. Vgl. त्रिकूट. — b) Bein. Kṛṣṇa's oder Viṣṇu's H. ç. 63. MBh. 12,1508. तथैवामं त्रिककुदेा वाराहं त्र- यमास्थितः। त्रिककुत्वेन (कुतेन) विख्यातः 13252. 13,6936. HARIV. S. 927, Z. 4 v. u. — c) N. pr. eines Sohnes des Çukī und Vaters von Dharmasārathi Bhāg. P. 9,17,11. — d) eine best. liturgische Handlung: त्रिककुदा एष पञ्चो यदशरात्रः ककुत्पञ्चदशः ककुदेकविंशः ककुत्तपस्त्रिं- शो य एवं विद्वान्दशरात्रेण यजते त्रिककुदेव समानानां (so v. a. der höchste unter Seinesgleichen) भवति IS. 7,2,5,2. 3. चतुष्टोमात्समूच्छात्त्रिककुदः शस्त्रमथ महात्रिककुदश्च, कन्देमात्रिककुदश्च ÇĀÑĀH. ÇR. 16,29,14. fgg. — Vgl. त्रिककुद.

त्रिककुद (त्रि + क) adj. = त्रिककुद P. 5,4,147, Sch. MBh. 12,13252.

त्रिकुम् (त्रि + क) 1) adj. = त्रिककुद; vom Donnerkeil: यद्दं प्रस- गं त्रिककुम्बिर्वत्पद्दुको मनुष्यस्य डेरौ वः AV. 1,121,4. Nach dem Schol. Indra, von welchem es wirklich gebraucht ist in der folg. Stelle: को नः पुत्रान्भरिष्यतीत्यहमितन्द्रिा ऽब्रवीत्तास्त्रिककुवधिनिधायारत्स एत- त्सामापश्यत्त्रिककुवपश्यत्समत्त्रिककुम् PĀÑĀV. BR. 8,1. — 2) m. a) N. pr. eines Berges VS. 15,4. KĀTJ. 23,1. त्रिककुप्समानानां च प्रवानां च भवति PĀÑĀV. BR. 22,14. — b) eine best. liturgische Handlung KĀTJ. ÇR.